

36 (1974) / 3

MUSEUM JULIEN VAN NERUM
HOEGAARDEN

ALPAIDIS

TIJDSCHRIFT voor HEEMKUNDE
FOLKLORE en OUDHEIDKUNDE

Hoegaarden

1974

Tiende jaargang

nummer 36

inhoud

Onze Beschermende Leden 1974

2

Een Italiaan te Hoegaarden

7

vervolg en einde

door Hubert Van Nerum

d' Artagnan te Hoegaarden

14

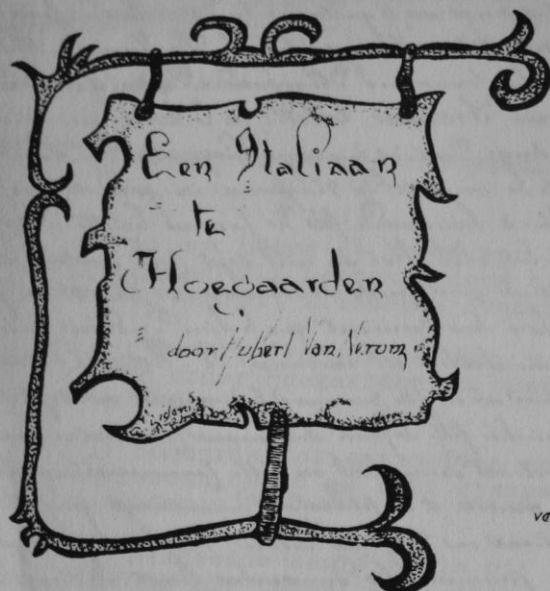
door Hubert Van Nerum

De suikerfabrikatie te Hoegaarden

24

door Maurits Dotion

en Hubert Van Nerum

vervuld en slot

• de natuur binnenshuis, dank zij hout, edel
materiaal dat ademt en waarvan de geur de
verpesting van de luchtvervuiling verdrijft.
.. hout leeft en laat mensen leven..
... verzorgd en geleverd door de firma

ALBERT C. GIROULLE

. hout en derivaten - gamma eternit.

.. HOEDAARDEN tel 046/761.36 ..

... van vader op zoon sinds .... 1889 ...

1722

Colletti
Hochmann
Marie
Isabelle

L'an mil huit cent vingt un, le quatorze jour du Mois de Juin à huit heures
à midi précédant l'heure Philippe Joseph De Lange. Mayor, officier
de l'état civil de la commune de Bourgogne. Parvenu de devant nous
un seul tout comparu François Colletti, né le trente un Octobre l'an mil
sept cent quatre vingt deux, de mariage Régulier Du Consulat de cette
ville, qualifié de son acte de Naissance ici produit profession De
Vendeur Domicilié à Bourgogne fils de Jacques Colletti et de Caroline
Henriette D'ici le père. Né au mil sept cent quatre vingt deux
mil huit cent quatre vingt un qualifié de son acte de Naissance ici produit le père
pour nous a déclaré sous serment que le lieu de D'ici ici produit le père
De son dernier Domicile est inconnu. Et Marie Isabelle Hochmann
marie jadis à l'acte de son mariage le deux août mil sept cent quatre vingt
quatre et y Domicilié fille De Jean Hochmann se présente et présente et De
Marie Anne D'ici Domicilié en cette commune lesquels nous ont De
mandé de vouloir procéder à la célébration du mariage projeté entre eux et
dont les publications ont été faites devant la principale porte d'entrée
De notre maison communale les Dimanches vingt et vingt sept Mois
D'ici aucune opposition audit mariage ne nous ayant été signifié
sont D'ici à leur demande après avoir donné lecture Des pères et mères
mariés et Du Chapitre six du titre Du mariage De l'acte de son
Demande au futur époux et à la future épouse s'ils veulent se prendre
pour mari et pour femme. Chacun d'eux ayant répondu affirmativement
affirmativement Déclarons au nom de la loi que François Colletti
et Marie Isabelle Hochmann sont unis par le mariage et
inscrits sur les Registres De l'état civil de cette commune le premier
en date du quatorze avril mil huit cent vingt un, et les
noms De Louis Colletti et le Domicile en date du vingt sept
an mil huit cent vingt un, sous les noms D'Alexandre Hochmann
lequel ils reconnaissent pour leur fils De tout se devant et de son
consent De Jean Hochmann, âgé de six ans, tous deux présents
père De l'époux et D'Isabelle Hochmann, âgée de vingt ans, fille
d'Isabelle fille De l'épouse tous deux Domiciliés en cette commune
Charles Hochmann, âgé de quatre six ans, fils De l'époux et
sœur De l'épouse et de Louis Hochmann, âgé de deux ans, fils
De l'époux, tous deux Domiciliés en cette commune. Et les
lieux à Bourgogne, nous présentons lesquels Déclarons que nous
le futur Epoux et la future épouse s'ils ignorent le lieu D'ici de son
Domicile et que les Epoux et l'épouse s'ils ignorent le lieu D'ici de son
Domicile.

François Colletti

Marie Isabelle Hochmann

Om nu ook beter de vrouw van Francesco Toletti te leren kennen, geven wij hierna nadere bijzonderheden over de stam Stockmans, waaruit Elisabeth Stockmans is gesproten.

Haar vader, Jean Stockmans, was landbouwer en huurbrouwer te Nerm onder Hoegaarden en huwde met Maria Anna Beets uit Outgaerden.

Hij behoorde tot een oud en voornaam geslacht, dat zijn familieblazoen bezat en zijn stempel drukte op de plaatselijke geschiedenis.

Hij bekleedde een functie bij de Tafel van de Heilige Geest, waaruit hij ontzet werd door het Prinsbisschoppelijk Bestuur van Luik, omdat hij zich tijdens de troebelen van 1789, die te Hoegaarden de franse revolutie voorafgingen, aan de zijde van de opstandige Burgemeester Jean-Baptiste Van Outgaerden tegen de wettelijke Regentie had gekeerd.

Haar grootvader Pierre Stockmans was burgemeester te Hoegaarden in 1742 en gezworene te Nerm in 1749, toen hij zich tijdens de dorpswisten omwille van de molenwegh (huidige Pastorijstraat), bij de oppositie in het kamp van Van Simphoven en Bueckens voegde.

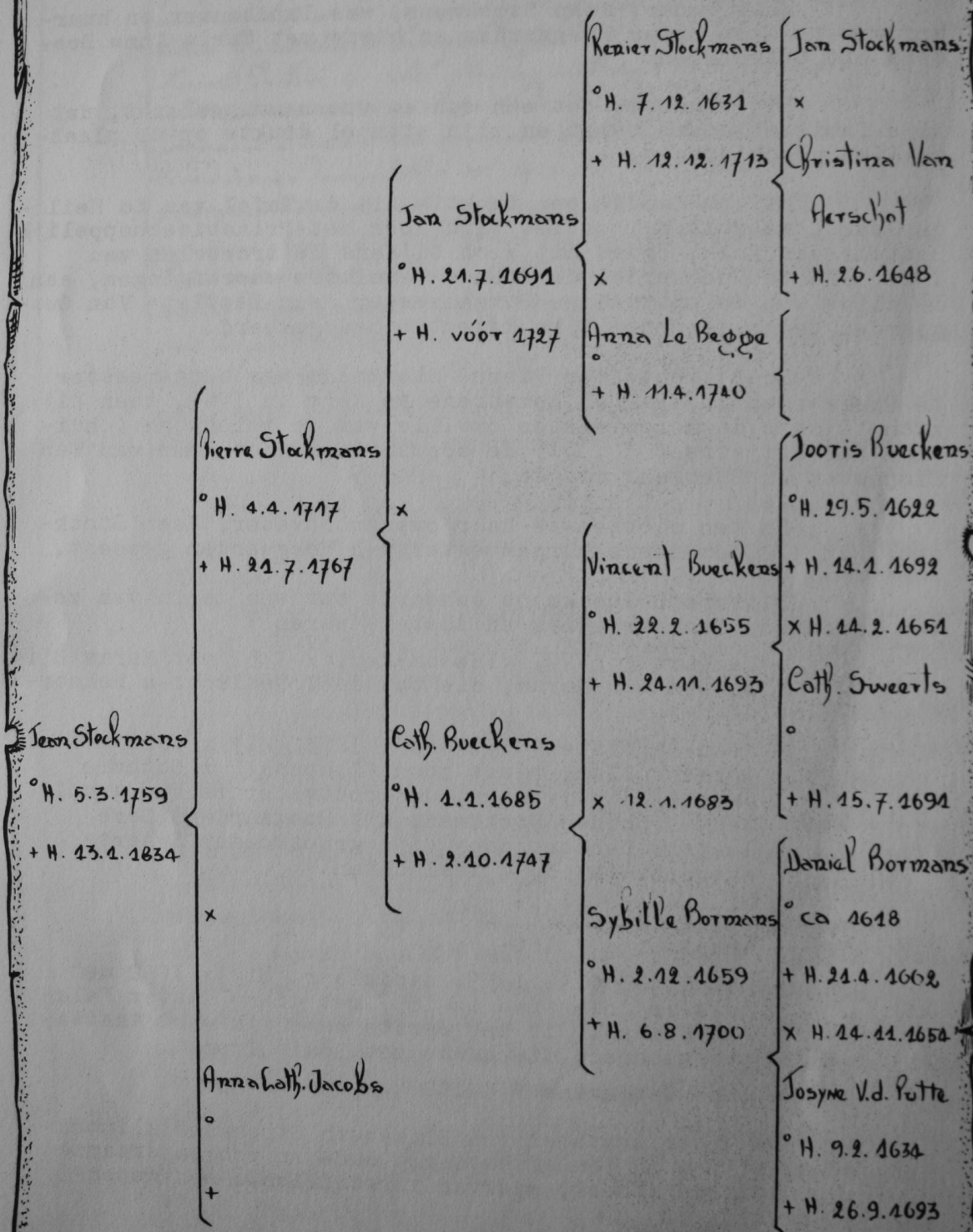
En ten slotte was haar overgrootvader, Jean Stockmans, in 1720 eveneens burgemeester van Hoegaarden geweest.

Elisabeth Stockmans behoorde tot een gezin van zeven kinderen. Haar broeders en zusters waren :

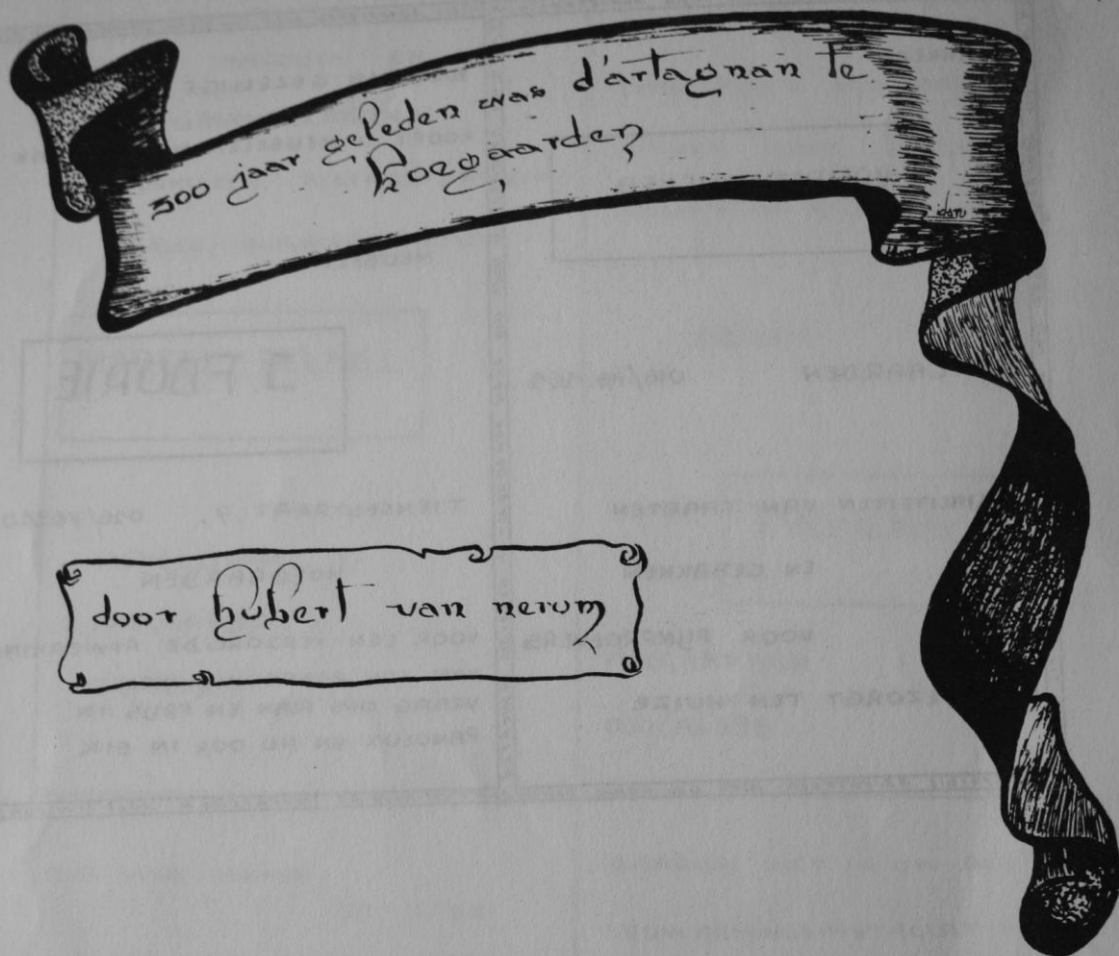
- Lambert ° 1797, glazenmaker, x 1831 met Maria Elisabeth Van Nerum, die tot de V Geslachten behoorde.
- Jean-Baptiste ° 1799 en + 1873. Hij x 1828 met Agnes Vollon, wiens zoon Alphonse (x Octavie Sweerts) nijveraars, de grootvader is van architect Alphonse Stockmans uit Hoegaarden. Deze laatste behoort door zijn grootmoeder Sweerts eveneens tot de V Geslachten.
- Maria Thérèsia ° 1801
- Anna Maria ° 1804
- Henri ° 1806 + 1859, handelaar. Hij x 1852 met Rosalie Josens en in 1857 met diens zuster Pelagie Josens. Uit het eerste huwelijk werd Anastasia geboren, die huwde met Louis Troost.
- Anne Catherine ° 1810.

De kwartierstaten van Elisabeth Stockmans klimmen hoog op en wijzen op een afkomst uit oude en vooraanstaande geslachten uit de streek, waarvan verschillende een wapenschild voerden.

Ouders   Grootouders   Overgrootouders   Betovergrootouders   Overbetovergrootouders

Juist drie eeuwen geleden, namelijk in juni 1673, viel aan Hoegaarden een grote eer te beurt, maar werd op dat ogenblik niet naar juiste waarde geschat, omdat zij gepaard ging met plundering en vernieling.

Laat ons echter de gebeurtenissen niet vooraf lopen en de zaken chronologisch in hun kader plaatsen.

Toen Philips IV, Koning van Spanje, in 1665 stierf, werd hij opgevolgd door zijn vijfjarige zoon Karel II, gesproten uit 's konings tweede huwelijk. De koningin-moeder nam de rijksvoogdij waar, in afwachting van Karel's meerderjarigheid. Maar anderzijds was de Franse Zonnekoning, Lodewijk XIV (zoon van Lodewijk XIII en Anna van Oostenrijk), in het huwelijk getreden met Infante Maria Theresia, de oudste dochter uit het eerste huwelijk van Philips IV.

Dat bood aan Lodewijk XIV de gelegenheid om bij de dood van zijn schoonvader en in toepassing van het devolutierecht, de Spaanse Nederlanden te eisen en zulks ten nadele van zijn schoonbroeder Karel II.

Het devolutierecht werd in sommige Brabantse heerlijkheden wel als een burgerlijk rechtsgebruik beschouwd, volgens hetwelk alleen de kinderen uit het eerste huwelijk alle recht verwierven op de ouderlijke erfenis, zodat deze uit het tweede huwelijk volledig werden uitgesloten, maar zulks was nimmer van toepassing op de erfenisrechten onder vorsten.

De roemzuchtige Lodewijk XIV stoorde zich bitter weinig aan deze wetten en noemde zich in zijn recht. Hij overrompelde Vlaanderen en de franse optocht zou een triomf geworden zijn, zo er geen coalitie had bestaan.

Deze coalitie werd gevormd door de Hollanders, die zich bedreigd voelden en in het voordeel van de jonge Karel II een bondgenootschap aangingen met Engeland en Zweden, waardoor de zegevierende franse legers werden gestuit.

Zeër verbitterd om deze nederlaag besloot Lodewijk XIV zich te wreken en, aangewakkerd door Colbert om aan de Hollanders het handelsoverwicht te ontnemen, trof de Franse Zonnekoning het besluit, de Verenigde Provinciën te veroveren om zijn grenzen uit te breiden tot aan de Rijn.

Hij ging zeer listig te werk en gelukte erin, dat Engeland en Zweden hun verbond met de Hollanders verbraken en Spanje neutraal zou blijven, terwijl de fransgezinde Luikse Prinsbisschop Maximiliaan Hendrik van Beieren, hen de toelating gaf om met zijn troepen dwars door het Vorstendom Luik op te rukken.

In de lente van 1672 bracht Lodewijk XIV zijn leger in beweging. Van uit het zuiden kwamen zij oprukken langs de Maas, om via Hoei en Luik de vesting van Maastricht te bereiken.

Een ander detachement, aangevoerd door de Franse Koning zelf, volgde in schijnmanoeuver de westelijke grens van het Prinsbisdom, schond het Brabantse gebied en verscheen in juni van datzelfde jaar te Hoegaarden (Luikse enclave in het Hertogdom Brabant).

Daar zouden zij twee dagen en twee nachten kamperen op de Blye (later " 't fransche veldt " genaamd). Tussen hen bevond zich de Zonnekoning met zijn staf en escorte.

In een rapport opgesteld door de toenmalige Hoegaardse Notabelen Rega, Hubens, Van Mol en du Mont, voor Notaris Jean Baptiste Stevens en onder eed afgelegd in 't bijzijn van de getuigen Van den Schilde en Sweerts, lezen wij het volgende :

" Juni 1673..... het leger van de Koning van Frankrijk, toen het naar Maastricht oprukte, trok voorbij Hoegaarden en het is dan dat Zijne Koninklijke Majesteit van Frankrijk, gekampeerd heeft in het veld " de Blye " , gedurende twee dagen en twee nachten.

Zijn soldaten hebben alles " verdestruweert ", alle hopstaken weggenomen om hun barakken op te slaan en alle hoven " bedorven ". "

Het bederven van de hoven zinspeelt op de plunderingen en het wegslepen van voedsel en drank voor hun manschappen en paarden, want de oude oorlogswet luidde " vivre sur le pays, tenir le soldat chantant, l'ennemi pleurant ".

Doortrekkende legers maakten weinig verschil tussen een bevriend of vijandelijk land en leefden meestal van wat zij ter plaatse vonden. Zo ging het ook met de troepen van Lodewijk XIV, ofschoon de Hoegaardse brouwers biervaten aan de oversten aanboden om hen mild te stemmen.

Tussen de legermacht die op de Blye kampeerde, bevond zich de Staf en de escorte van de Koning en tot deze escorte of lijfwacht, behoorden de " Zwarte Muskietiers " , de trouwe en moedige dienaars van Zijne Majesteit , die hem steeds in goede en slechte tijden hadden bijgestaan en in alle intriges van het hof gewikkeld werden.

Een der compagnies van het Muskietierskorps werd aangevoerd door Ridder Charles de Baatz en deze was niemand anders dan Kapitein d' Artagnan, de edelman uit Gasconje, die rond 1607 te Lupiac (Gers) geboren werd en te Béarn opgroeiende.

Zijn vader had Koning Hendrik IX van Frankrijk (vader van Lodewijk XII) trouw gediend tijdens de godsdienstoorlogen en in 1625 was de jonge achttienjarige d' Artagnan naar Parijs vertrokken, om zich bij de Muskietiers van Kapitein de Tréville in te lijven.

Daar leerde hij Graaf de la Fere (Athos), Ridder d' Herblay (Aramis) en de heer de Pierrefonds (Porthos , later tot baron verheven) kennen.

Zij vormden samen een onverbreekbaar en gevreesd viermanschap, dat uitzonderlijke diensten bewees aan de Franse Koningin Anna van Oostenrijk, in haar geheime liefde voor Georges Villiers (Hertog van Buckingham) en steeds trouw de Koning Lodewijk XIII steunden tegen de intriges van Kardi-naal de Richelieu.

Het waren ook zij die Milady de Winter ontmaskerden, later Lodewijk XIV dienden en deelnamen aan verschillende veldtochten en belegeringen.

Zij verwierven een bijzondere en blijvende beroemdheid door de romans van Alexandre Dumas " De drie Musketers ", " Twintig jaar later " en " De Burggraaf van Bragelonne ".

Kapitein d' Artagnan bleef het langst in dienst van de Musketers, nam deel aan de veldtocht in Vlaanderen en verscheen in juni 1673 in hoogst eigen persoon te Hoegaarden, waar hij met 's konings escorte op de Blye kampeerde, alvorens twee dagen en twee nachten later, via St. Truiden naar Maastricht op te rukken.

Nopens zijn kort verblijf te Hoegaarden zijn geen bijzonderheden bekend, maar als vertrouweling van Lodewijk XIV lijdt het geen twijfel, dat hij er zoals al de anderen, Hoegaards bier dronk, afkomstig uit de gekregen en geplunderde vaten.

Het is te Hoegaarden dat de Koning zijn laatste bevelen gaf, alvorens Maastricht te gaan belegeren. Kapitein d' Artagnan kreeg er als Generaal het bevel over 12.000 manschappen, cavalerie en infanterie om de verschillende sleutellstellingen in te nemen die de doorbraak moesten verzekeren.

In de vroege ochtend braken zij hun kamp op en trokken over Oudgaarden, Goedsenhoven en Ezemaal in de richting van Sint Truiden, om Maastricht te gaan belegeren.

Het legerkorps van d' Artagnan veroverde twaalf kleine plaatsen in een tijdspanne van een maand en verscheen vervolgens voor de vesting van Maastricht, die reeds vijf dagen stand hield. Hij stuurde een bode naar Zijne Majesteit om de suksessen te melden.

Hij liet de dijken herstellen die door de Hollanders waren doorstoken en gaf bevel de loopgraven aan te leggen. Drie uren later besloot hij tot de aanval over te gaan en stuurde twee compagnies vooruit. Zij overrompelden de voorposten en bestormden de vesting. Het franse leger was niet meer in te houden ; achttien compagnies namen deel aan de slag, terwijl d' Artagnan met enkele andere eenheden de bestorming per echelon dekte.

Men hoorde de kreet der stervenden en de lucht kleurde rood en zwart van het vuur en de kruitdamp.

Een nieuwe kolom rukte vooruit en besteeg de wallen, de vijand week en de belegerde vesting stond op het punt ingenomen te worden.

Op dat ogenblik meldde zich een bode bij d' Artagnan aan, drager van een brief :

" Mijnheer d' Artagnan,

De Koning belast mij U te melden dat Hij U tot Maarschalk van Frankrijk heeft benoemd ter beloning van uw goede diensten en voor de eer die U Hem aan zijn wapens aandoet.

De Koning is uiterst tevreden over uw veroveringen en beveelt U vooral de belegering tot een goed einde te brengen.

getekend Colbert

d' Artagnan keek in de richting van de vesting en zag zijn troepen op de muren veld winnen.

" Het is gedaan " zei hij " de stad zal zich binnen een kwart uur overgeven " .

Plots liet een geweldige ontploffing zich horen en het verwonderde hem, dat hij de Franse Koningsvlag nog niet ontwaarde.

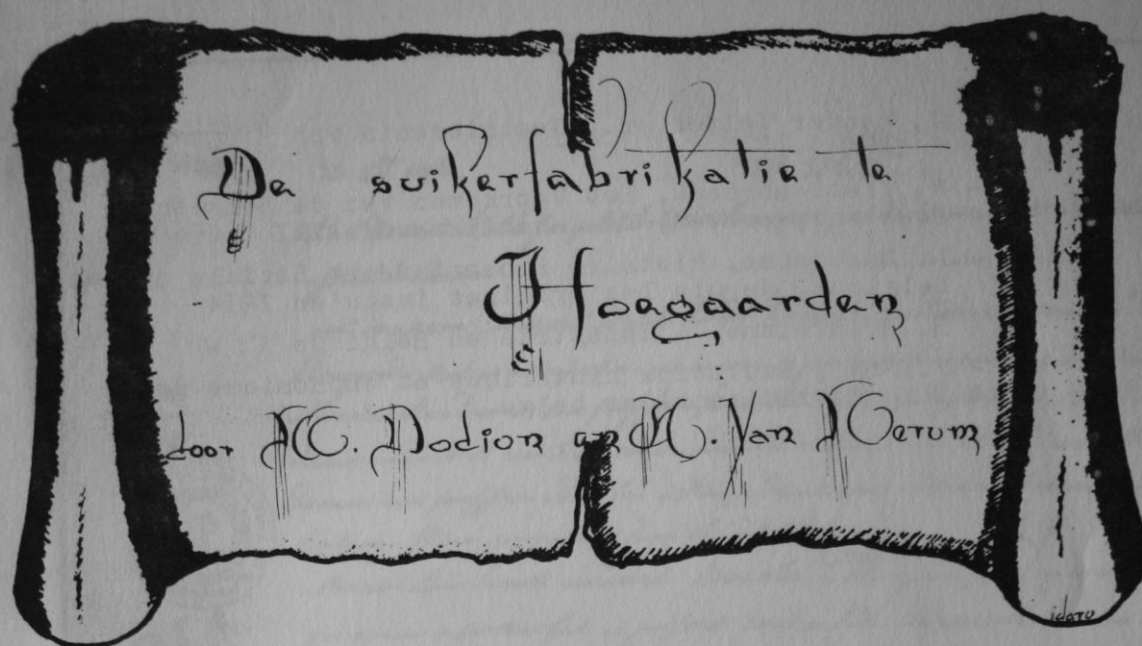
Hij zond onmiddellijk 300 verse manschappen in het vuur. Een kanonbal kwam overvliegen, trof d' Artagnan op volle borst en wierp hem tegen een gracht. Hij was gans met bloed bedekt.

Hij keek nog even naar de vesting en zag met stervende ogen de witte vlag hijsen, terwijl de franse trommels de overwinning aankondigden.

d' Artagnan stierf met zijn Maarschalkstaf, versierd met de gouden franse lelies, in de hand.

De man die de hand van de franse koningin kuste en de gunsten van de koning won, ademde enkele dagen voor zijn dood nog de Hoegaardse lucht in en dronk het Hoegaards bier in het franse kamp op de Blye.

einde

Personen

- Beroepskonfederatie voor suiker en bijprodukten
- Nijverheidsinstellingen
- Land- en Tuinbouwtellingen (Nationaal Instituut voor Statistiek - NIS)
- Familiearchieven Putzeys en Van Nierum
- Archief der V Geslachten van Hoegaarden

Bibliografie

- 75 ème Anniversaire S.A. Raffinerie et Sucreries du Grand-Pont, Hougaerde
- A. Wauters, Histoire des Communes Belges - Hougaerde

- J. Vander Velpen pr., Geschiedenis van Hoegaarden (1959)
- W. Vlassenbroeck, Het Voorkomen van de Belgische Suikernijverheid, De Aardrijkskunde XXI (1969)
- L. Duschesne, Histoire Economique et Sociale de la Belgique, depuis les origines jusqu'en 1914
- N. Briavoinne, l'Industrie en Belgique
- P. Wahl, Evolution historique et économique de l'industrie sucrière belge

Voorwoord

Vele eeuwen voor Christus kenden de Chinezen een rietsoort die later door de Perzen verbouwd werd. Zij leerden hoe zij daaruit een suikerzoet sap konden winnen, terwijl de Arabieren in Europa de techniek van het raffineren inbrachten.

Tijdens de middeleeuwen verkochten de apothekers de suikerbroden als een waardevol geneesmiddel. En de aankomst van deze kostbare waar, die voor het volk telkens een heuglijke gebeurtenis was, werd door de schilders der XVe eeuw vereeuwigd.

De eigenlijke oorsprong van de bietsuiker-industrie gaat terug tot in 1747. De Duitse scheikundige Margraff had de aanwezigheid van suiker in de biet gemeld en vijftig jaar later gelukte zijn leerling Archard erin, om de vondst van zijn meester industrieel uit te baten.

Later, in 1806, was Napoleon I verplicht, om ingevolge de kontinentale blokkade, een compensatie te vinden voor het verlies van de rietsuiker, waarvan de invoer uit Afrika en de Antillen was stop gezet.

Hij stelde de suikerbietcultuur in en loofde vergunningen uit voor de suikerfabrikatie. In 1811 liet hij zelfs een dekreet uitvaardigen, waarbij 32.000 ha akkerland, waarvan 1000 in de departementen van het huidige België, met suikerbieten dienden beplant te worden.

Uit dat jaar dateren dan ook onze allereerste bietsuikerfabrieken : een private te Namen en een openbare in de Terkamerenabdij te Elsenne-Brussel. Ondertussen had de Fransman Delessert de laatste hand gelegd aan de industriële techniek, zodat Europa niet langer afhankelijk was van de wisselvalligheden waaraan de invoer van de rietsuiker onderhevig was.

In 1812 legde hij zijn uitvinding voor aan Napoleon zodat de industrialisatie van de bietsuikerfabrikage in het

Est devant Belie Joseph Antoine Lempereur, notaire résidant à Esch-sur-Sûre
assisté de témoins

ont comparu Monsieur Joseph Libert Dumont, industriel, domicilié à
Hougaerde, tant en son propre que comme se portant fort pour ses trois enfants
Monsieur Léon Dumont sans profession, domicilié à Hougaerde, Monsieur Alfred Dumont
industriel en droit et caudat résidant à Hougaerde et Mademoiselle Elodie
Dumont sans profession, domiciliée à Hougaerde et pour Monsieur Samuel comte de
Limbourg-Arren, propriétaire domicilié à Luttre-Dumoy.

Monsieur Louis Lemoth industriel, domicilié à Hougaerde, tant en son propre
que comme se portant fort et pouvant fort sa fille Mademoiselle Marie-Louise Lemoth
sans profession, domiciliée à Hougaerde.

Monsieur Libert-Ludry, Banquier domicilié à Juvigny tant en son propre
que comme se portant fort pour Madame Josephine Bertheine veuve de Monsieur de
Lyon-Mallou, Propriétaire demeurant au dit Juvigny.

Monsieur Hector Fleury, Juge de Lois, propriétaire demeurant à Juvigny.

Monsieur Leon Charlotte, Notaire résidant à Juvigny.

Monsieur Leon Charles, Notaire résidant à Juvigny.

Monsieur Edouard Henri Hues, propriétaire domicilié à Bantzen.

Monsieur Joseph Luthy, particulier sans profession, domicilié à Hougaerde, tant en
son propre que comme se portant fort pour Monsieur Léopold-Léon Luthy
industriel en médecine domicilié à Hougaerde.

Monsieur Elbert Vanberghen, propriétaire domicilié à Esch-sur-Sûre.

Monsieur Louis Huyson, Hotelier domicilié à Esch-sur-Sûre, tant en son propre
que comme se portant fort pour sa belle sœur Mademoiselle Adolphine Arnould
particulière sans profession demeurant à Esch-sur-Sûre.

Monsieur Alexandre Léviers, propriétaire domicilié à Hougaerde.

Monsieur Ferdinand Vanhaeghem, Industriel domicilié à Hougaerde.

Monsieur Edouard Vanhormster, cultivateur, domicilié à Hougaerde tant en son
propre que comme se portant fort pour sa belle sœur Mademoiselle Julie Colloot
propriétaire domiciliée à Hougaerde.

Les quels comparants ont déclaré en vertu de la présente assignation être les
statés suivants.

Parvenir 146

bereik lag van de West-Europese volkeren. De wetenschappelijke en technische uitvinding van Delessert gaf aanleiding tot de industriële ontwikkeling in Europa.

En toch kan niet beweerd worden dat het resultaat hiervan de geboorte inluidde van de belgische suikerindustrie, want na de val van het Keizerrijk, hernam de invoer van riet-suiker zijn vroegere gang, waardoor de opgerichte bietsuikerfabrieken snel verdwenen, omdat de konkurentie met het goedkope rietsuiker onmogelijk was.

Het was slechts na de revolutie van 1830 dat de Belgische suikerindustrie haar werkelijke vlucht kende. Vanaf 1834 werden in ons land verschillende suikerfabrieken opgericht, waarvan de belangrijkheid nochtans slechts plaatselijk bleef.

In 1838 werd door de gebroeders Vinckenbosch, afstammelingen uit de V Geslachten van Hoegaarden, de Tienese suikerfabriek gesticht. Dat jaar waren er 23 bietsuikerbedrijven in werking, naast de 74 rietsuikerraffinaderijen, die echter geleidelijk zouden verdwijnen.

In 1858 waren er reeds 60 en in 1865, toen ook te Hoegaarden een eerste suikerfabriek werd opgericht, bestonden er reeds 106 bedrijven, met een totale produktie van 27.000 ton.

In 1877, bij de stichting van de Grand-Pont te Hoegaarden, telde men er 146 met een gezamenlijke jaarproduktie van 45.728 ton.

Het was echter in 1881 dat men met 199 bedrijven het hoogste cijfer uit de belgische bietsuikernijverheid bereikte.

Tussen de twee wereldoorlogen daalde het aantal bedrijven tot 33. Er greep een concentratie plaats van de produktie in een steeds kleiner wordend aantal beter uitgeruste fabrieken, met een veel grotere verwerkingskapaciteit.

Heden ten dage zijn er nog juist geteld 26 suikerbedrijven, namelijk twee raffinaderijen te Tienen (met zijn rasperijen te Longchamps en Waremmes) en te Oreye, negentien suikerfabrieken te Veurne, Moerbeke-Waas, Escanaffles, Warcoing, Frasnes, Barry-Maulde, Wez-Velvain, Brugelette, Quevy le Grand, Donstiennes, Genappe, Wavre, Gembloux, Ambresin, Hoegaarden, Trognée, Wanze, Hollogne en Liers en vijf kandijfabrieken waarvan een te Ath en vier te Antwerpen.

Van al deze fabrieken uit de suikernijverheid is deze van Tienen de grootste, met een dagelijkse verwerkingskapaciteit van ongeveer 7 miljoen kilogram bieten, tegenover 4 miljoen voor Hoegaarden en 2,6 miljoen voor Gembloux.

De totale suikervoortbrengst (bruto waarde) was in 1967-1968 578.397 ton en deze van de melasse 150.000 ton. Daaruit blijkt dat de suikerindustrie een der grote factoren is van 's land economische welvaart.

De Heer Joseph Libert Dumont
Voorzitter

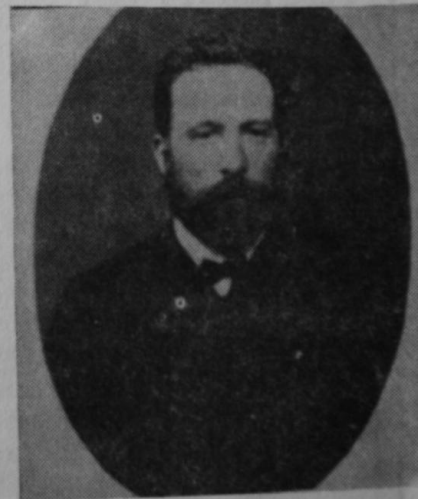
De Heer Louis
Lamotte
Administrateur

De Heer Libert
Oury
Administrateur

De Heer Joseph Putzeys
Direkteur-Beheerder

Fabrique de Sucre Dumont & Cie

Zo de XVIIIe eeuw te Hoegaarden " de gouden eeuw " der rijke brouwers wordt genoemd, dan kan de XIXe eeuw als " de witte eeuw " van de grote suikerfabrikanten worden betiteld.

De plaatselijke biernijverheid ging oestendig achteruit, ingevolge de steeds toenemende konkurrentie der grote steden en voornamelijk van uit Leuven.

Joseph Libert Dumont, die als brouwer zeer goed geplaatst was om zich hiervan rekenschap te geven, koesterde het plan om in zijn geboortedorp Hoegaarden een nieuwe industrie op te richten, namelijk de " suikerfabrikatie ".

Hij had vooreerst getracht om de Hoegaardse brouwerijen tot een corporatie om te vormen, maar zijn opzet mislukte, want ook de eens zo rijke en machtige brouwersgilde was aanzienlijk verflauwd.

Alsdan richtte hij zich tot de familie Wittouck, fabrikanten van het gekristalliseerd suiker en ook tot de gebroeders Vinckenbosch (zijn achterkleinkozijs uit de V Geslachten), die in 1838 de Tiense suikerfabriek hadden gesticht en wiens voorbeeld hij wilde volgen.

Hij oekwam de nodige steun om te Hoegaarden tot de oprichting van soortgelijke industrie over te gaan. De suikerfabrikatie had immers van in 1838 in de economische ontwikkeling van het land vaste vormen aangenomen en Dumont, die een schrandere man was, had dit maar al te goed begrepen en dreef zijn plan door.

Als zoon van brouwer Joseph Dumont en Anne Catherine Sweerts, was hij een rechtstreekse afstammeling uit de V Geslachten van Hoegaarden, die er sedert meer dan een eeuw alle teugels in handen hielden.

Hij kon zijn schoonbroeder Notaris en Burgemeester Alexander Putzeys voor de zaak winnen en ook Roch Apollinaire van Goetsnoven, heer van het Gaethof te Meldert.

Op 15 februari 1865 bekwamen zij de toelating en richtten samen te Hoegaarden in de oude Fabriekstraat (heden H. Dotremontstraat), aan de huidige Fabrieksgang, op het kadasterperceel E 520, een suikerfabriek op, onder de benaming " Fabrique de Sucre Dumont et Cie ". Een paar werkmanswoningen is het enige wat nog herinnert aan die eerste onderneming.

Wordt vervolgd